

Det sæsonkorrigerede BNP

Indirekte sæsonkorrektion

Det kvartalsvise nationalregnskab opgøres og afstemmes i faktiske, ikke-sæsonkorrigerede tal. De enkelte serier sæsonkorrigeres derefter på detaljeret niveau, og sæsonkorrigerede hovedstørrelser dannes ved at aggregere detaljerede serier. Denne metode kaldes indirekte sæsonkorrektion. Alternativt kan der bruges direkte sæsonkorrektion, hvor hovedstørrelser som BNP sæsonkorrigeres direkte. Ved direkte sæsonkorrektion mistes de matematiske sammenhænge mellem de forskellige størrelser i nationalregnskabet, mens der ved indirekte sæsonkorrektion mistes sammenhænge for de hovedstørrelser, der kan dannes ud fra forskellige grupper af detaljerede serier. Det er derfor en egenskab ved metoderne, at identiteterne i nationalregnskabet ikke kan bevares i fuldt omfang.

Den statistiske diskrepans

Det indirekte sæsonkorrigerede BNP, der opgøres fra produktionssiden (tilgangssiden), og det sæsonkorrigerede BNP, der kan opgøres fra efterspørgselsiden (anvendelsessiden), er derfor ikke ens. Forskellen mellem det sæsonkorrigerede BNP fra produktionssiden og det BNP, man kan beregne fra efterspørgselssiden som summen af de sæsonkorrigerede tal for forbrug, investeringer og nettoeksport, kaldes den statistiske diskrepans. Der forekommer tilsvarende andre diskrepanser i de sæsonkorrigerede tal i det kvartalsvise nationalregnskab pga. sæsonkorrektionsmetoden, fx mellem forsyningen og den endelige anvendelse i økonomien.

BNP opgøres fra produktionssiden

Opgørelsen af det sæsonkorrigerede BNP fra produktionssiden er valgt som det officielle tal, da serierne på produktionssiden sæsonkorrigeres mindre detaljeret og generelt har mindre støj end på efterspørgselssiden. Således opgøres BNP som summen af sæsonkorrigeret bruttoværditilvækst (BVT) på 15 brancher og 4 grupper af produktskatter. På anvendelsessiden sæsonkorrigeres i alt næsten 90 serier, hvoraf en del af serierne indeholder en større mængde støj, fx lagerforøgelserne.

Ved nærmere analyse ses, at det sæsonkorrigerede BNP fra produktionssiden er renset mest for sæson- og påskeeffekter og indeholder markant mindre variation i de kvartalsvise vækstrater i forhold til et BNP dannet fra efterspørgselssiden. Førstnævnte kan ses ved at teste serierne for residuale sæsoneffekter, mens den mindre variation er illustreret ved variansmål i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1. Mål for kvartalsvis sæsonkorrigeret BNP-vækst, 1993-2019

	Varians	Korrelation med direkte sæsonkorrektion
Direkte sæsonkorrektion af BNP	0,68	
Indirekte sæsonkorrektion, produktionssiden (officielt tal)	0,75	0,97
Indirekte sæsonkorrektion, efterspørgselssiden	1,03	0,87

Kilde: Danmarks Statistik

Af tabel 1 ses også, at det sæsonkorrigerede BNP dannet fra produktionssiden følger kvartalsvæksten i et direkte sæsonkorrigeret BNP relativt tæt, mens kvartalsudviklingen afviger en del mere for et BNP dannet som summen af sæsonkorrigerede tal for efterspørgslen, jf. korrelationsmål.

Den statistiske diskrepans skal derfor ikke primært opfattes som en usikkerhed ved den sæsonkorrigerede BNP-vækst, men i højere grad som en usikkerhed ved fordelingen af BNP-væksten på endelige anvendelser.

International sammenligning

Volatiliteten i den danske BNP-vækst er på niveau med andre sammenlignelige lande, jf. tabel 2 nedenfor.

Tabel 2. Varians i kvartalsvis sæsonkorrigeret BNP-vækst

	Danmark	EU-28	Tyskland	Holland	Østrig	Sverige	Norge
1995-2018	0,8	0,3	0,7	0,5	0,4	0,7	1,3

Kilde: Danmarks Statistik og Eurostat

Metode og forhåndskorrektion

Ved sæsonkorrektion af det kvartalsvise nationalregnskab anvendes metoden X-12-ARIMA. Der foretages en forhåndskorrektion, hvor der bliver taget hensyn til ekstreme observationer og korrigeres for påskeeffekter, men der foretages p.t. ikke nogen korrektion for andre effekter af handels- eller arbejdsdage. Læs mere om sæsonkorrektion generelt i Danmarks Statistik på siden [Introduktion til sæsonkorrektion](#).

Revisioner af sæsonkorrektion

Korrektionen for sæson- og påskeeffekter genberegnes ved hver opgørelse af det kvartalsvise nationalregnskab. Når der offentliggøres tal for et nyt kvartal eller revideres i de seneste kvartaler, kan det derfor føre til ændringer i tidligere offentliggjorte sæsonkorrigerede tal, selvom de faktiske tal ikke ændres for disse kvartaler. Der offentliggøres dog kun reviderede sæsonkorrigerede tal for de seneste år, der stadig betragtes som foreløbige i nationalregnskabet, da revisioner i tidligere år ofte er små og medfører mere støj end information. I forbindelse med opgørelsen i november måned, hvor der indarbejdes reviderede årstal for de seneste tre år, bliver forhåndskorrektion og ARIMA-modeller tjekket igennem.

Aggregering af kædede værdier

I det kvartalsvise nationalregnskab opgøres den kvartalsvise realvækst ved kædeindeks, der offentliggøres som værdier indekseret til 2010-priser. Når disse kædede serier skal aggregeres i forbindelse med indirekte sæsonkorrektion skal der bruges særlige formler, som der kan læses mere om i notatet [Kædning og aggregering i det kvartalsvise nationalregnskab](#).

Henvendelse:

Carmela Moreno, tlf. 39 17 30 63, cam@dst.dk